

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΩΣ ΕΓΙΝΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου καὶ τέλος)

—Δέν ξέρεις πώς θὰ ἀπὸ τοὺς εὐέργειοὺς θὰ περάσουν; ... μοῦ εἴτε ἀδιάφορα.

Χτένησα, λοιπόν, τὸ ἄλογο καὶ δρόμον, σὰν ἀστραφῆ.

'Ἄπο πίσω μου ἀκονγύτανε τοῦ Τραγανοῦ τὸ ἀγκωνάρχητο καὶ τοῦ εὐέργειοῦ τοῦ κλαυθμὸῦ τραγοῦδη, ποὺ ὅσο πήγανε καὶ ἔσθιν: :

"Ἄν στῶπε δὲ ἥλιος, νὰ μὴ βγῇ, τ' ἀστρί, νὰ μῆν ξημερωθῇ..."

Σάν ἐσταυσα στὴ Στρωματίσα, κτυπούσα στὴν ἐκκλησία δὲ ἐσπερινός...

—Ποῦ νὰ πάω;

Τὸ σῆμασμα τῆς δειλινῆς καμπάνας μοὶ ἐφέρε πολλές ίδεες καὶ σκέψεις στὸ ματάλ.

Θεούθηκα διτὶ Μητροπολίτης τότε τῆς Στρωματίσας ἦταν ὁ κ. Αρσένιος, Μητροπολίτης ἡμέρα Λαζαρίστης.

Ἐνας καῦδος τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας μαχητῆς, ποὺ μοῦ τὸν γνώσεις, καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν διο πολέμου, στὴ Θεούλανην, ὁ φίλος καὶ τότε καὶ τώρα — ἀ καὶ μᾶς χρωστάνε πολιτικές ίδεες... Χατζηγεωργίου. Στρωματίστης ταῦλος καὶ ἀπὸ τοὺς δράσαντας στὸν ἄγονα, πολεμήτης στὰ χόροι ταῦτα καὶ πολεμεῖται στὸν γνώσεις τοῦ Αρσένιον, διώξεις ποὺ διασκεδάση ἔνας ιερωμένος, σεμνός καὶ σοβαρός, καὶ μάλιστα ἔτενες, τὶς ἥμερες, μέσα στὸ απίτι τοῦ.

Βλέπω αὐτόμα ἐδῶ ποὺ γιρνάει — ἀν καὶ χρόνια ἔχω νὰ τὸν δῶ — τὰ ἔξιντα, τὰ γελαστὰ καὶ γεμάτα σπίθες γαλανά τοῦ ματία καὶ τὸ πάντα ζωπόρ καὶ φρεσκό πρόσωπο τοῦ, καὶ ἀκόνια τὴν καλὴ φωνή του νὰ μὲν προσφωνῆ, ὅπως τ' ἀπογευματίσκενον εἰς τὴν Στρωματίστην :

—Βρεσσει παύι, πάντα γίνεσαι; ... Ποῦ βρεσσεις; Ποῦ είσαι; Καὶ πῶς γίνεσαις; ...

—Ἐχασα τὸ πάντα, τοῦ απάντησα, ἀπὸ τὸ φόβο τῆς χολέρας, καὶ μονάχη τὸν εἰμιτσετικὸ φάκελο δὲν έχασα...

—Καὶ ἀπὸ ποὺ ξερεσαι; μὲν ξαναρώτησε.

—Ἀπὸ ἐδῶ ἀπάνω, τοῦ εἴτα, ἀπὸ τὸ Μάλλεο.

Καὶ τοῦ ἔδειξα πρὸς τὰ βορειά, ποὺ διαγραφάτανε στὸ βάθος τοῦ οὐρανοῦ, πέρα μακριά, ψηλὸ καὶ βαθύκιναν, τὸ δρός;

—Ἄπο τὸ Μάλλεο! μὲν ξαναείπε, σίν νὰ μὴν ἀκούσεις καῦδος καὶ θρήσκεια μοναχός σου;

—Οἰδαναχος!

—Καὶ πῶς γίνεσαις;

—Μὲ φύλαξ ὁ Θεός καὶ αἱ μελλονταὶ εὐχαὶ σου!

—Ποὶ παλαβοί, μοὶ πρόσθετε, μᾶλλον σάν νὰ μίλαγε στὸν ἑαύτο του, ήσαν ἔκεινοι ποὺ ὅ ἔστειλαν!...

Τὰ ίδια μοὶ είπε κατόπιν καὶ ὁ συνταγματάρχης. ὁ Χρήστος ὁ Νταλάνης, στὸν ὅποιο ἔδιωσα τὸν φάκελό, ποὺ μώλις είχε ἔλθει μὲν τὸ τάγμα του ἡ σινταγμάτων, καὶ ἀνέλευθερος προσωφίνες τὸ Φρουραρχεῖο τῆς Στρωματίστης, στον νὰ θέλοντα καὶ τὰ ἄλλα τημάτα τοῦ προσλαύνοντος στὸν πρωτού μας.

—Ἐλα, μοὶ λέγει ὁ Αρσένιος, νὰ πάμε στὴ Μητρόπολι νὰ σὲ φιλοτενήσω...

—Χολέρα δὲν έχετε ἔκει;...

—Χολέρα! ...Τὴν χολέρα φοδσουνα, μοῦ εἴτε ὁ Αρσένιος, καὶ τοὺς Βούλγαρους, ἀπὸ τοὺς ὀποίους πραγματικά κινδύνευες, δὲν τοὺς σκέψητες δόδοιν!...

—Τοὺς Βούλγαρους, τοῦ ἀπάντησα, δὲν τοὺς φοδσαί, γιατὶ διοι τοὺς συναντήσαμε, τοὺς τακίσαμε, ἀλλὰ ἡ χολέρα είνε ἔκεινο ποὺ μᾶς νίκησε καὶ πάε νὰ μᾶς τωσίσῃ!...

—Μόνον ἔτενα ἡ χολέρα νίκησε! ... Οι ἄλλοι τὴν νίκησαν! Ἐκεὶ ἀπάνω δὲν ἴντεγρι φόδος πειά! ... Εἴλα...

Μιὰ βαθεῖα κοῦπα μὲν ζεστὸ κυρρό στὴ Μητρόπολι, ἦταν μιὰ ἀναθωγόνησης δέω τὶς λίγες τοὺς θυμόματα στὴ ζωή μοι.

—Θ' ἀργήσῃ λίγο νὰ γίνη τὸ φαῖ, μοῦ λέγει ὁ Αρσένιος,

γιατὶ μᾶς ηρθανε πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ἀπόφε. Θέλεις νὰ τοιμήσης τίποτα; ...

—Ἄλλα, δύο νὰ γίνη τὸ φαῖ, ἐγὼ εἶχα ἀποκομιδῆ ἀπάνω στὸ τιβεάνι.

—Ο Δεσπότης σὲ περιμένει γιὰ τὸ δεῖτον, μοῦ εἴτε στὸ λίγο ἔνας ἡ πρῆτης τοῦ Δεσπότικο.

—Μά ούτε δεῖτο ξητούσα, οὔτε τίποτε. Ἄλλωστε, καὶ τὸ σαλόνι καὶ ἡ τραπεζαρία ήταν γεμάτη ἀξιωματικούς, ταγματάρχαίους, ἀντιστραγμάτηδες, πασαποτές καὶ λοχαγούς.

—Ολοὶ καὶ ἀντέρους! ...

Πῶς νὰ παρακαλήσουν ἐνώ;

—Υπνο, Δεσπότη μου, τοῦ λέω, καὶ δέντινο! "Υπνο! ...

—Καλά, ἀλλὰ μόνον ποὺ θὰ σὲ βάνουμε στὸ Σκενοφούλακι νὰ ποιήσῃς! "Ολα τὰ δωμάτια τῆς Μητρόπολες τάπαται ἀπόψε οἱ ἀξιωματικοί...

—Βάλε με καὶ στὴ Σκενοφούλακι, βάλε με καὶ στὴν ουνιά καίτον μὲν ἀλλο δὲν ζητῶ! ...

—Ἐνας ὑπηρέτης, μὲν ἔνα σεράριον, μὲν στενή καὶ στοτενή. Στὴν πλειά λίγας ἔνεις ποιήσαται. "Επειδη μαρεά, σου πενθέμενός...

—Νὰ σύνοισα τὸ κερί; μοῦ εἴτε ἡ ιταλικήλος.

—Τὸ τοποθέτησο σι μι καρέλα διπλά μον και τόσοσιε.

—Σ' ἀφίνι καὶ τὰ σπίτια! μούτε.

—Πόσες δρες κομιθαρία, δὲν ζέφο.

—Τὴν νύχτα δωμαῖσανονα πώς κρίνωνα. Τὰ σεντόνια δὲν μόνο πτάνανε. Σηκώθηκα, λοιπόν, καὶ πιστάτενα τοὺς τοίχους, μήπως βρῶ τίτοτε ρούχα γιὰ νὰ σπεστάσω.

—Κ' ἔπιασα ἀλλάσσα κάπι πάργατα χοντρά, ἀδρά, τραχεῖα στὴν ἀφή, ποὺ τὰ πήρα γιὰ καπότες, καὶ κατὰ ἄλλα, λεπτά καὶ μαλακά, ποὺ νόμισα πώς είνε φοντάνα γενναιόκανων! ...

—Τί δέλαιν τὰ γηνακεῖα φυτεύαντα στὸ Σκενοφούλακι καὶ ίδιως στὴ Μητρόπολι, οὔτε καρδί είχα, οὔτε καρδί το σκεφτῷ. Οὔτε καλά-καλά τὶ ήταν καὶ Σκενοφούλακι ἐγγύοις. "Εκεῖνο ποὺ μὲν ἐνύδειρε, ἔτανε νὰ σκεπασταί μ' ἀτάνα, γιὰ νὰ ζορώνω! Καὶ σκεπάστηκα βαρεά, τόσο βαρεά, καὶ μίαστροσ στοτάδι γιώρω....

—Μωρό τί νύχτα ἀτέλειωτη είνε απτή; ἐσκέφτηκα. Μή γάλας ὁ κόσμος;

—Ταρ! δύνως τὴ νύχτα τὴ βαθεία, ἀγοργα ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν τούρο κόστο, νὰ διαβάνην, νὰ κυνῆται, νὰ μιλάν... "Ουσές διάφορες, ὀφετικές, μοσχουμόζαν. Δοχεία ἀπογά νὰ προτούν!

—Θά είνε οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ νέου τάγματος, ποὺ φεύγουν νύχτα! σκέφτηκα.

Δοκίμασα νὰ κοιμηθῶ καὶ πάλι, ἀλλὰ δὲν μπροστάσα.

—Πόσουλινώδη. Μερικά ἀπὸ τὰ σκεπτάσματο, ποὺ πήρα δέω τοὺς τοίχους, μοῦ φαστούσανες, σκανδαλίζαν. Δοχεία ἀπογά νὰ κάθειναν.

—Καὶ πάλι η γιναίκα, σκέφτηκα, ξεστοί κι' δην ἔνε αὐτὸ δέδη τὸ πουκάμισο η τὸ μεσοφούρσταντης, μοῦ κάνει συντροφαί! ... "Ἄς είνε ειλλογημένην! ...

—Καὶ δρόσια νὰ σέπτωμα, νὰ σκέπτωμα, νὰ συλλογίδωμα περισσέα καὶ νὰ διαβέλπω μέλλοντα καὶ νὰ πλάττω μὲ τὴν φαντασία...

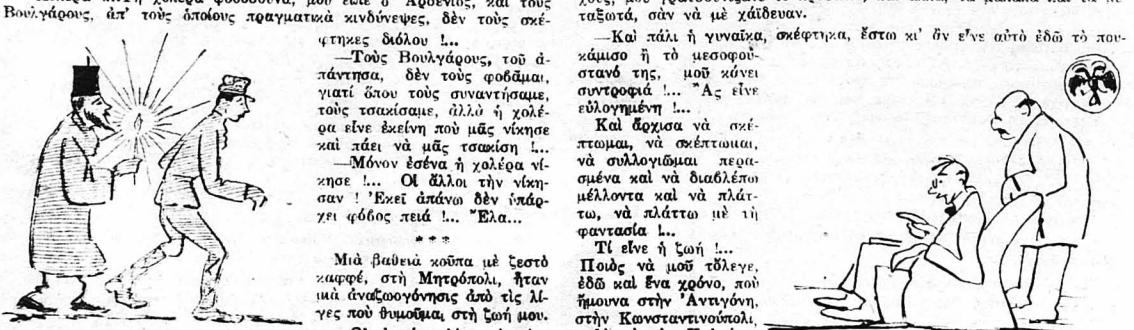
—Τί είνε η ζωή! ...

—Ποιδίς νὰ μοῦ τολεγε, ἔδω καὶ ένα χρόνο, ποὺ ημίνα στὴν Ἀντιγόνη, στὴν Κωνσταντινούπολι, μαζὶ μὲ τὸν Καλεύνα, δητε θέρτος θὰ κοιμᾶ...

—Στὴν Κωνσταντινούπολι, μαζὶ μὲ τὸν Καλεύρα...

Μ' ὀδήγησαν νὰ κοιμηθῶ...

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΚΙ' Η ΣΟΥΛΤΑΝΑ

(Άραστική)

Μιά φορά καί έναν καιρό ήταν ένας σουλτάνος και μία σουλτάνα, πού σεβερούσαν διό γειτονικά βασίλεια. Ο σουλτάνος κι' η σουλτάνα έτεφεραν τέτοιο μίσος ότι ήταν έναντι των άλλων, διότι πολεμούσαν διαχώριση μεταξύ τους.

Μά, κάποτε, φυσάται ολόκληρη άπογειασμένη εξαιτίας στα ανόντα των βασιλείων τους, με τό σούτο για ειδικάλιον οι αδέστια. Τότε οι δύο διπονδοί έζησαν, όσουλάντος κι' η σουλτάνα, γινόμενης έξι μάγιστρης σούμαχοι, για ν' αντιμετωπίσουν τον έπιπτον τούς έχθρους τούς Προφρύτη.

"Έτιχε, λοιπόν, σε μία μέρη ο σουλτάνος νά ίδη τη σουλτάνα, πού δέν την είχε διάλογο στο λόρδοσα. Την είπε σε μία στεγανή, πού την έσωσε από βέβαιο θάνατο. Και μόλις την είδε, διαπέμπεις από την ωμορρία της. Τών έδεναν αιγαλή της ήσαν τόσο μαργαριτές πού περισσότερα νά σπελαύουν όπο το λεγερό κορμί της. Τά μάτια της έλουσαν παραξένα, τό φύσης τους ήταν μετασηνώδεις και γανέντας δέν μπορούσε νά τ' αντικρύστην, χωρίς νά μισθανθή μια παρόξυση, ήδονακή ανατροχία, στο κορμό του.

Κι ο σουλτάνος, δύο την μαρδίσε πορίν, τόσο την άγαπησε, ότι τη στηγάκη πού την είδε. "Ηταν ποδιώντως τόσηα να θυμάσισε τα πάντα για τήν άγαπή της.

Αιγαλή η σουλτάνα δέν ήθελε ούτε νά τών αντικρύστην. "Οσο ο σουλτάνος σεγνόταν μπροστά στα πόδια της, και την θευτοπαραγάλλοτε, τόσο από το δειγμάντων σπληνότητος και τόν περιφρονούσε. Και στο τέλος, για νύ τον τοπεινόσαν κινή τών τυγχανήμης άσσων περισσότερο, πού είπε πάρο μόνο από της φέρει διύλιστα από τόν οδγανό, τότε θά τόν άγαπηση.

Τότε ο σουλτάνος, τρέπεις από τό μέγιστο έρωτά του πάδες, τραβήγε τό ποδαρό του και της έβγαζε και τά δέν μάτια.

Κι' αύτη η σουλτάνα δέν ήθελε ούτε νά τρέψη. Ξεφωνίζοντας σπαραγκάτη από τόν προσωπό πάνω τόν πορεύονταν πληγμένης της, απότο, ραπτώντας μέσα στης ματούμενες γούρτες του τά διο της λαμπτερή ματιά, την πήρε ζεπτώ, φωνάζοντας :

— Πάρε τα λοστάν, σπληνόρρυαδη, τά δέν μάτια τού οφίσαντα... Πάρε τα λ...

Κι' αύτο τότε, διατάν τό φεγγάρι λάμπει απόνο από τόν απέραντο ωγεανό τής άπων, μι θαξεδαύτης τής έρμουν μέλτον σύν φαντασμάτων μέσα στην προσωπική του. Τό ένας έπιπλο και τά φεγγής, σκοινόντας από αβαστάχτους πάνων, ένα τό μέλλον τρέχει ζεπτώ τούς με διο μάτια στά γέρα μαίνοντας :

— Πάρε, λοιπόν, τά δέν μάτια πού μού ζήτησες...

ΤΑ ΔΥΟ ΑΣΤΕΡΙΑ Τ' ΟΥΡΑΝΟΥ

(Σκανδιναϊκή)

Μιά φορά καί έναν καιρό, δέν ένα νησί πολύ μαργαρινό, ζούσε μία ζωνιά δύομερη καρδέλα, που έταν μέτη την δύομερη τής όπο τόν σόσιο νά φεγγή μέτο τής πατερίδες του για νά πάρε νά την διαμαστή. Τι μαριά μαλλιά πού είχε; Και τί ζέρια λεπτά, κατάλευκα, σαν κρίνα! Και τί φλόγες ανάβε στην καρδή τόν παλλαγμάτων, μέ μια μονάχα ματιά της! Τα ματιά της, γαλάνια και ζάστερα σαν τή μάλασα, ζάναν πολλών νά δρύσουνται στό βάθος τους βλέπαν τό διούλιο γλυκούντο φαντασμάτων. "Αλλοι πεδινάνται κι' άλλοι τρέπλανονταν από άγαπη γι' αιτήν, αλλά έκεινη δέν έδινε σέ κανένα την παραμυθόρρυτη προσοχή. "Οσο μωρού ήταν, τόσο σπληνή καρδιά είλε. Πώσο από τά λιπαρά αδύνα ματιά της προβάτων μά κατά μέλοστοι...

Κάποτε πήγε στο νησί πού κατοικούσε, δέν θωρηκή απένη κόρη μέτη τη σπληνή καρδιά, κι ένα όμως παλληράρι τό διωροφτέρη παλληράρι τόδ τόπον του, ένος τόπου, που διαρρογής λάμπει ο βίσιος μετάποτος διώρους είνε πάντα γελαστός. Τό δωρό από τό παλληράρι έκανε τά πάντα για νά πείσει την σπληνόρρυαδη κόρη νά δεχήτη την άγαπη του. Αέτη δύως δέν την δεχότανε και τού τό φανερώνεις από με μάτια περιφρόνης. Τό παλληράρι πήγε νά τρεπλασθή από τό κακό του.

— Τί θέλεις, τής είπε τέλος μια μέρα. Τί ζητάς νά σου φέρω, για να δεθής τήγαντη μου;

Θάν σέ κάνω άνδρα μου, δταν μον φέρεις δύο μάτια τους σεβασμένους και δέν ζωνιάρηκες πειά.

Τό παλληράρι έγινε πλευρισμένο και δέν ζωνιάρηκες πειά.

Οι φαρδείς τών Φιδρών λένε, πάς καιμά φορά τή νησή, σαν είνε ζωτεριά και διά μαίνονται κάταστρα στούς παγιουμένους κάπως τής απρόβατησας, βλέπουν μά σκιαί ανθεψιτήν νά τεντώνει τή κέρη τού απελποτική πότο τόν οδγανό. Είνε τό παλληράρι, που άδικα παυσαλεί δύο μάτια νά κατέβουν από τόν οδγανό, για νά τά πάνη στή σκληρή πεντάμορφη, που τή γαλάτη άκουμη μ' δλη τού τήν καρδιά.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

* * *

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Κατένδης, νερό πού τρέχει από τή γερασίδια και γιλισσοσ γινανές, διώχνονταν τόν άνδρα από τό σπίτι.

* * *

Ο λόγος στό μέρος που βρήκε πρόσωπο, ζητάει νά βρῃ κι' άλλο.